

«Тасдиқ мекунам»



ректори МДТ «Донишгоҳи давлатии  
Бохтар ба номи Носири Хусрав»  
доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор  
Қурбонзода М.Р.  
« 16 » май соли 2024

## ХУЛОСАИ

кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалӣ  
Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав

Диссертатсияи Саидзода Дилшод Саид дар мавзӯи “Самтҳои асосӣ ва тамоюлҳои таҳияи сиёсати давлатӣ дар шароити Тоҷикистони муосир” барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 23.00.02 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ дар кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав омода гардидааст.

Дар марҳалаи омода намудани диссертатсия Саидзода Дилшод Саид ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав фаъолият намудааст.

Саидзода Дилшод Саид соли 2006 факултети таърих ва ҳуқуқи Донишгоҳи давлатии Бохтар (Қўрғонтеппа) ба номи Носири Хусравро аз рӯи ихтисоси ҳуқуқшинос - омӯзгор хатм намудааст. Аз соли 2019 то ҳол ҳамчун унвонҷӯи кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав фаъолият дорад.

Ҳоло ӯ дар кафедраи мазкур ба ҳайси омӯзгор кор менамояд. Саидзода Дилшод Саид дар давраи унвонҷӯӣ имтиҳонҳои номзадиро бомуваффақият аз фанҳои «Таърих ва фалсафаи илм» бо баҳои «хуб», «Забони хоричӣ» (англисӣ) бо баҳои «хуб», “Сиёсатшиносии умумӣ” бо баҳои “хуб”, “Ихтисос: 23.00.02 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ” бо баҳои “аъло” супоридааст.

Мавзӯи кори диссертатсионии Саидзода Дилшод Саид дар ҷаласаи Шурои олимони донишгоҳ аз 29.04.2019, суратҷаласаи № 9 тасдиқ гардида, сипас барои мукамал ва мушаххас гаштани он тағйири ҷузъӣ дар таърихи 29.11.2022, суратҷаласаи № 4 ворид гардидааст. Инчунин роҳбари илмӣ низ иваз гардидааст. Ба ҳайси роҳбари илмӣ диссертант доктори илмҳои сиёсӣ, дотсент Шарифзода Лоҳутӣ Шариф, сардори

раёсати илм ва инноватсия Донишгоҳи славянии Россия - Тоҷикистон тасдиқ гардидааст.

Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур ба рамзи ихтисоси тасдиқнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 23.00.02 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ мутобиқ аст.

Кори диссертатсионӣ ба масъалаи муҳим ва рӯзмарраи инкишофи сиёсии Ҷумҳурии Тоҷикистон, самтҳои асосии таҳия ва ба амал баровардани сиёсати давлатӣ ва таъмини стратегияи инкишофи кишвар бахшида шуда, аҳамияти бузурги назариявӣ илмӣ ва сиёсӣ амалиро касб намудааст.

Вобаста ба натиҷаҳои муҳокимаи рисола хулосаҳои зерин қабул гардиданд:

- масъалаи таҳқиқшаванда аҳамияти муҳимми назариявӣ илмӣ ва амалӣ дорад. Зеро барои ҳар гуна ҷомеа муайян намудани самтҳо ва равишҳои таҳияи сиёсати давлатӣ ҳамчун воситаи меҳварии идоракунии равандҳои ҷомеа амали муҳим ба шумор меравад. Дар низоми давлатдорӣ муосири Тоҷикистон низ масъалаҳои марбут ба самтгирии сиёсати давлатӣ ва ташаккули низоми онҳо аҳамияти аввалиндараҷаро касб намудаанд. Аз ин ҷост, ки масъалаи мазкур ба сифати мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ қарор дода шудааст;

- мақсади таҳқиқотро таҳлилу баррасӣ ва омӯзиши самтҳо ва тамоюлҳои таҳияи сиёсати давлатӣ ба сифати омили меҳварӣ ва асосии рушди устувори ҷомеаи Тоҷикистон, тамоюлҳои инкишофи сиёсати давлатӣ ҳамчун концепсияи илмӣ, ки аҳамияти бузурги амалиро барои инкишофи кишвар касб намудааст, таҳлили масъалаи рушди муътадил ва хулосагириҳои амиқ ва мақоми давлат дар таъмини он ташкил медиханд;

- вазифаҳои таҳқиқот ба нақшаи кори диссертатсионӣ мувофиқ буда, ҷиҳатҳои зеринро фаро мегирад: тавсифи мафҳум ва моҳияти сиёсати давлатӣ ҳамчун омили рушди устувори ҷомеа ва хосиятҳои асосии зухуроти он дар шароити ҳозираи инкишоф; сиёсати давлатӣ: самтҳо ва тамоюлҳои асосии инкишофи назариявӣ ва методологияи таҳқиқи онҳо; принципҳо ва методҳои таҳияи сиёсати давлатӣ дар низоми идоракунии ҷомеаи муосир; хусусиятҳои асосии самтгирии сиёсати давлатӣ ва тамоюлҳои инкишофи он дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон; таҳия ва амалӣ намудани сиёсати давлатӣ: хусусиятҳои асосӣ ва низоми инкишоф; дурнамои тамоюлҳои асосии инкишофи сиёсати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;



- масъалаи муайян намудани самтҳои асосии сиёсати давлатӣ ва татбиқи онҳо ҳамчун омили асосии рушди муътадил барои давлати Тоҷикистон низ муҳим ва аввалиндараҷа буда, дурнамои рушди он ҳамчун ормони миллӣ бояд эътибор пайдо намояд. Инкишофи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз бисёр ҷиҳат аз дуруст ва амиқ муайян намудани самтҳои асосии сиёсати давлатӣ, махсусан, навҳои сиёсати соҳавӣ вобаста аст. Мураккабӣ ва пуриштилофӣ дар раванди инкишоф беш аз пеш ба вучуд меоянд. Вазъияти мазкур хосияти объективӣ дорад, зеро ки мушкилиҳо ва зиддиятҳо дар инкишофи давлатдорӣ миллӣ хоҳу ноҳоҳ ба амал меоянд. Асоснокнамоии раванду ҳодисаҳо тавассути сиёсати давлатии комил воситаи муҳимтарини ҳалли масъалаҳо ба шумор меравад;

- ба эътибор гирифтани аҳаммияти амалии таҳқиқот тавассути амалӣ намудани тавсияҳо ва ҳулосаҳои диссертатсия дар фаъолияти мақомоти идоракунӣ ҷиҳати татбиқи сиёсати давлатӣ, инчунин барои танзиму назорати амалишавии барномаҳо ва стратегияҳои дурнамои рушд воқеият пайдо менамоянд;

- ҳулосаҳо ва маводҳои диссертатсия барои самаранок гардонидани фаъолияти таркиботи ниҳодии давлат ва ҷомеа дар татбиқи ҷорабиниҳо ва роҳҳои таъмини инкишофи устувор, суботи сиёсии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди истифода қарор мегиранд;

- ҳулосаҳои кори диссертатсионӣ дар раванди таҳияи концепсияҳо ва доктринаҳои таҳкими сиёсати давлатӣ ва раванди таҳияи он, таъмини рушди мутаносиби Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд истифода шаванд;

- муносибатҳои методологӣ ва илмие, ки дар рафти омӯзиш ва таҳлили ҳаматарафаи масъалаи самтҳои асосии сиёсати давлатӣ ва тартиби таҳияи он асосҳои методологии таҳқиқотро ташкил менамоянд. Ҳангоми таҳқиқи масъалаҳои мазкур аз методҳои системанокӣ, муқоисавӣ, институтсионалӣ, таърихӣ, таҳлиливу ташхиснамоӣ, сотсиологӣ, антропологӣ, меъёриву арзишӣ ва ғайра истифода гардидааст. Барои муайян намудани дурнамои раванди таҳияи сиёсати давлатӣ аз методи пешбининомӣ ба таври зарурӣ истифода гардидааст. Инчунин дар раванди таҳқиқоти мавзӯи мазкур асарҳои муҳаққиқони ватанӣ ва хориҷӣ ба таври васеъ истифода гардидаанд, ки асосҳои методологии кори диссертатсиониро қавӣ гардониданд;

- дар кори диссертатсионӣ навгонии илмии таҳқиқот ба таври зарурӣ асоснок ва андешаҳои назаррас барои ҷомеаи муосир муҳим пешниҳод гардидаанд. Мақсад ва вазифаҳои рисола доираи васеи масъалаҳои инкишофи ҷомеаро, ки бевосита ба масъалаи таҳияи сиёсати давлатӣ ва мушаххасгардонии самтҳои асосии он пайвастанд фаро гирифта, дар марҳилаи муосири рушди Тоҷикистон аҳамият ва арзишҳои фаъолият ва

андешаҳои навро мурабтаб гардониданд. Таҳқиқоти мазкур кӯшиши таҳлили сиёсӣ баҳри баррасии моҳияти таҳия ва амалигардонии сиёсати давлатӣ ҳамчун концепсия, афзалияти таъмини он барои инкишофи ҷомеа ва дурнамои инкишофи Ҷумҳурии Тоҷикистон асоснок карда шудаанд.

Қорҳои нашршуда ва автореферат мазмуни асосии диссертатсияро инъикос менамоянд. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 5 мақолаҳои илмӣ дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 4 маъруза дар конференсияҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ ба таърифи расидаанд. Ҳамаи онҳо бо мазмун ва мавзӯи рисолаи илмӣ бевосита пайвастанд. Дар интишороти натиҷаҳои асосӣ, хулосаҳои таҳқиқот ва тавсияҳои муаллиф инъикос ёфтаанд. Теъдоди маводи ҷопшуда ба банди 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқ мебошанд.

Мақолаҳои илмӣ муаллиф, ки дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп шудаанд:

[1-М]. Саидзода Д.С. Системаи идоракунии давлатӣ: ташаккул ва инкишофи назария [матн] / Саидзода Д.С. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Баҳши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2019. – №3. – С. 289-293. ISSN 2413-5151.

[2-М]. Саидзода Д.С. Назарияи бюрократии идоракунии моҳият ва хусусиятҳо [матн] / Саидзода Д.С. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Баҳши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2019. – №5. – С. 295-298. ISSN 2413-5151.

[3-М]. Саидзода Д.С. Идоракунии давлатӣ: шаклҳо ва методҳои муосир [матн] / Саидзода Д.С. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Баҳши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2020. – №3. – С. 297-301. ISSN 2413-5151.

[4-М]. Саидзода Д.С. Хусусиятҳои рушди низоми идоракунии давлатӣ дар шароити муосир [матн] / Саидзода Д.С. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Баҳши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2021. – №1. – С. 317-321. ISSN 2413-5151.

[5-М]. Саидзода Д.С. Ислоҳоти сиёсӣ заминаи муҳимми ташаккули сиёсати давлатӣ дар Тоҷикистон [матн] / Шарифзода Л.Ш., Саидзода Д.С. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Баҳши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2023. – №10. – С. 300-304. ISSN 2413-5151.

Инчунин диссертант дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ бо маърузаҳо баромад намулдааст:

[6-М]. Саидзода Д.С. Таъмини самаранокии фаъолияти идоракунии давлатӣ дар шароити муосир // Маводи конференсияи илмӣ – назариявии



байналмилалӣ бахшида ба 28- солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 26-солагии Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 22 – солагии Ваҳдати миллӣ дар мавзӯи «Ҷаҳонишавӣ ва гуфтугӯи тамаддунҳо дар замони муосир» (ш. Бохтар, 17–18 майи соли 2019). – Бохтар, 2019. – С. 272-274.

[7-М]. Саидзода Д.С. Масъалаҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқи самаранокии идоракунии давлатӣ // Международный исследовательский центра. “Endless Light in Science” Республика Казахстан, 010000, г. Алматы 2023 № 6. – С.149-153 ISSN 2709 12-01.

[8-М]. Саидзода Д.С. Ҷойгоҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низоми нави сиёсии олам // Конференсияи байналмилалӣ илмӣ – назариявӣ дар мавзӯи «Нақш ва мақоми Осӣи Марказӣ дар низоми нави муносибатҳои байналмилалӣ» Кулоб, 2023. - С. 264-269.

[9-М]. Саидзода Д.С. Нақш ва мақоми сарвари сиёсӣ дар ташаккул ва инкишофи идоракунии давлатӣ. Саидзода Д.С. // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар, 2023. - № 3-2 (112) – С, 118-122. ISSN 2663-6506.

Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертсионӣ дар раванди истеҳсолот, яъне ҳангоми таълими бахшҳои илмҳои сиёсӣ мавриди истифода қарор гирифтаанд. Дар ин бора санади тасдиқунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ - санад дар бораи истифодаи натиҷаҳои корҳои илмӣ таҳқиқотӣ (КИТ) дар раванди таълим аз таърихи 16-уми апрели соли 2024 мавҷуд аст.

Инчунин натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд дар раванди пажӯҳиши минбаъдаи масъалаи муайян намудани самтҳои асосии сиёсати давлатӣ ва хусусиятҳои инкишофи он ҳамчун маводи назариявӣ истифода шаванд. Муҳим он аст, ки хулосаҳои таҳқиқот барои возеҳу равшан намудани хусусиятҳои бевоситаи самтгирии сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳолати рушди он низ мусоидат менамоянд.

Маводҳои рисола дар раванди таълими илмҳои сиёсӣ, пеш аз ҳама, сиёсати давлатӣ ва идоракунии ба сифати маводи назариявӣ таҳлилӣ ва курси махсуси интихобӣ, таҳияи барномаҳои таълимӣ ва воситаҳои таълимӣ метавонанд истифода шаванд.

Саҳми шахсии доктарабӣ дарёфти дараҷаи илмӣ дар раванди таҳқиқот назаррас аст. Ҳамаи марҳалаҳои таҳқиқот – интихоби мавзӯ, асосноккунии, муҳим будани он, муайян намудани ҳадафи асосии таҳқиқот ва иҷрои вазифаҳои гузашташуда бо иштироки муаллиф анҷом дода шудаанд. Саҳми шахсии муаллифи диссертатсия дар таҳқиқот, пешбарии ақидаҳо, мафҳумҳо, хулосаҳои таҳлилӣ, пешниҳодҳои мушаххас ва нуқтаҳои илмӣ, интишороти ӯ исбот карда мешаванд.

